

Coronavirüs Etkisi ile Dünya ve Türkiye Tarım-Gıda Piyasalarında Yaşanan Gelişmeler

Değerli Dostlar,

Bütün insanlığın çok sıkıntılı bir dönemden geçtiği bugünlerde sağlık, bilişim, enerji, tarım-gıda en fazla konuşulan kritik konular oldu. Gıda güvenliği son derece hassas hale geldi.

Bültenimizin bu sayısında; dünyayı derinden sarsan Coronavirus sebebi ile tarım-gıda sektöründe yaşanan gelişmeler, öngörüler, Türkiye açısından yansımalar kapsamında değerlendirme yapacağız.

1-Tarım-gıda sektörü ile ilgili yazı ve görüşlerimizde neler diyorduk?

Her ortamda; dünyada tarımın öneminin arttığını, ülkelerin korumacılık kararlarının tarım-gıda sektörünü derinden etkilediğini, dünya tarım ürünleri ticaret dengelerinin değiştiğini, ülkelerin ürünlerde ihtisarlaşılarak üstünlük sağladığını, genel anlamda ekiliş, üretim, stoklarda artış olduğunu ancak az sayıda ihracatçıya karşılık çok sayıda ithalatçı ağırlıklı bir dünya fotoğrafının artarak devam ettiğini, paranız olsa da istediğiniz ürünü her zaman ithalat imkanınızın olamayabileceğini, Karadeniz bölgesinde tarım-gıda potansiyelinin arttığını ve bunu Türkiye olarak iyi değerlendirmemiz gerektiğini, teknoloji ve dijitalleşmenin en fazla geliştiği sektörlerden birinin tarım-gıda sektörü olduğunu, katma değerli ürün üreten ve lojistik dahil bilgi ve sermayeyi doğru yönetenlerin ihracatta üstünlük sağladığını vurgulamaktayız.

Ülkemiz için de; bütün çaba ve özverili gayretlere rağmen ekilişlerin azalmaya devam ettiğini, bölgesel ürün desenlerinin değiştiğini, ithalatın arttığını, Çukurova ve Ege ovaları dahil değerli arazilerimizin çok yıllık bitkiye dönüştürüldüğünü, kırsaldan göç ve köylerin boşalmasının her yıl 2 milyon hektar tarım arazisinin ekilmeden devrine sebep olduğunu, verimlilikte sorun yaşamaya devam ettiğimizi, bilgi ve sermayenin toprakla yeterince buluşamadığını, hayvancılığın bir yaşam tarzı, bir kırsal faaliyet olması gerektiği iktisadi gerçeğinden hareketle kırsaldan, ot ve meradan uzaklaşan bir üretim modeli ile şehirlerin etrafında büyük çiftliklere dönüşen hayvancılığın yem sıkıntısı yanında kırılgan bir yapıya dönüştüğünü, parçalılık ve ölçekten uzak tarımsal yapının rekabette zorlanacağını, **kısaca tarımda yapısal sorunların devam ettiğini** ve bunun için de **arazi toplulaştırmasından daha önemli olanın yönetimin toplulaştırması** olduğunu, **sanayicinin de yüzünü çiftçiye, toprağa dönmesi gerektiğini** seslendirmektedir. Sadece sorunları değil yaşanmış çözüm modelimizi de gündeme taşıyarak değerlendirme yapmaktayız.

2-Tarım sektörümüzün önceliği olarak neleri vurguluyorduk?

Peki son geline nokta bütün dostlarımızı bir kez daha düşünmeye davet ediyorum. **Öncelikle en gelişmiş ülkelerin market rafları boşalırken, insanlar kuyruklarda gıda için kavgalar ederken, memleketimin bu manzaraların aksine gıda sorunu yaşamaması, bu ülkenin tarım-gıda potansiyelini gösteren önemli bir resimdir. Bu açıdan ülkemiz çiftçisine, sanayicisine, ilgili kurum ve kuruluşlarına, fikir üretenlere, yazanlara ve uygulayanlara, üretimde emeği olan herkese sonsuz şükranlarımızı sunalım.**

Coronavirüs Etkisi ile Dünya ve Türkiye Tarım-Gıda Piyasalarında Yaşanan Gelişmeler

Bu çeşit durumlarda en çok talep edilenin temel gıda ürünleri olduğunu görerek bu ülkenin ekilmeyen bir karış toprağını bırakmamak için hep birlikte Bakanlık, sektör paydaşları, sorumluluk hissedenler olarak seferber olmalıyız. Tarımın sorunu tek başına ne çiftçinin, ne de Bakanlığın sorunudur. 83 milyon insanımızın bunda payı vardır. Örnek mi, kırsaldan göç ile terk ettiğimiz toprakların ekimi için neler yapıyoruz, marketlerde bizi ürünsüz bırakmayan çiftçiliğe ne kadar değer veriyoruz, çevreye, suya, toprağa duyarlılığımız nedir...?

Üretmek zorunda olduğumuzu bir kez daha anlayarak çiftçiliği daha değerli hale getirelim. Bu ülkenin bir tarım-gıda köprüsü, tarımüssü, bölgesel merkez olduğunu gözardı etmeyelim. Önümüzdeki süreçte bölgemizde bunun öneminin daha derinden hissedileceğini bilelim.

En kritik zamanlarda ihtiyaç olan temel gıda ürünlerinin buğday (un, makarna, ekmek), bakliyat gibi ürünler olduğunu görerek ovalarımızın çok yıllık bitkilere dönüşmesini yeniden değerlendirelim. (değerli ovaların narenciye, üzüm, muz seralarına dönüştürülmesinin orta ve uzun vadede doğru olmadığına inanmaktan anımsam.)

Tarımda temel yapısal sorunlarımızın devam ettiğini göz önüne alarak ülkemiz sosyolojisi, kırsal psikolojisine uygun bir üretim modelini hayata geçirelim. **Önceliğimiz mülkiyet, tapu, sınırlar ve tel örgü değil üretimde birleşmektir. Parçalılık imkansızlık değil bazen gerekliliktir. Esas olan yönetimde bütünleşmedir.** Bu ülkenin kültüründe 'İmece' vardır. Çiftçi biraraya gelmez diyenlere de şehirlerdeki okumuş insanlar olarak yılda bir kez yapılan apartman yönetim toplantılarında çoğunluk sağlayıp sağlamadığımızı soralım. Unutmayalım ki, hayvancılıkta nöbetleşe otlatma tekniği vardır. **Esas olan yönetimde bütünlük, beraberce üretim, hasılda paylaşım metodudur.**

Çiftçinin ihtiyacı olan şeyler bellidir. Bilgidir, teknolojidir, sermayedir, Pazar ile entegrasyondur. Çiftçilerdeki tecrübe gözardı edilmemelidir. FAO tarafından 2014 yılı 'Aile Çiftçiliği Yılı' ilan edildiğinde kullanılan slogan çok anlamlıdır. **'Bazı tecrübeler okullarda öğretilemez.'**

3- Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından Covid-19 salgınının etkileri nasıl analiz ediliyor?

3-1-Covid-19'un küresel gıda güvenliği üzerinde olumsuz etkileri olacak mı?

Hem insan hayatı hem de geçim kaynakları bu salgın nedeniyle risk altındadır.

Hastalık hızla yayılıyor. Bu artık bölgesel bir mesele değil, reaksiyon gerektiren küresel bir sorundur. Eninde sonunda salgın etkisini kaybedecek, ancak bunun ne kadar hızlı olacağı belirsiz.

Bu şok hem gıda arzını hem de gıdaya olan talebi önemli ölçüde etkilediği için:

- Arz kısmında hastalığın halkın yaşam koşulları ve refahı üzerindeki etkisi nedeniyle arz kesintiye uğrayacak, hastalığın yayılmasını önleme tedbirlerinin dolaşımı azaltmasına ek olarak tedarik zincirlerinin sınırlandırılması ve finansman olanaklarının azalması nedeniyle maliyetler artacak,
- Talep kısmında ise, yüksek belirsizlik, tüketicinin artan tedbirli davranışları, yayılmayı durdurma çabalarına ek olarak finansman maliyetlerinin halkın harcama kabiliyetini azaltması nedeniyle talep azalacaktır.

Coronavirüs Etkisi ile Dünya ve Türkiye Tarım-Gıda Piyasalarında Yaşanan Gelişmeler

3-2-Salgın nedeniyle gıda güvenliği ve yaşamları en büyük tehlikeyle karşı karşıya olanlar kimler?

Hâlihazırda dünyada 820 milyon kişi kronik açlıkla boğuşmaktadır. Covid-19 bu insanların gıdaya erişimini daha da zor hale getirebilir.

Şu anda 100'den fazla ülkede görülen Covid-19 vakaları, dış gıda yardımına ihtiyaç duyan 44 ülkede veya akut açlık yaşayan 113 milyon insanın yaşadığı 53 ülkede çoğalırsa, bu ülkelerin çoğunda halk sağlığı sistemleri kapasite kısıtlarıyla karşılaşabilir ve bu durum dramatik sonuçlar doğurabilir.

Savunmasız gruplar arasında özellikle küçük ölçekli çiftçiler sayılmaktalar. Bunlar pazara erişmekte zorlanırken düşük alım güçleriyle tohum ve diğer temel girdilerini satın almak ve yüksek gıda fiyatları ile mücadele etmek zorunda kalacaklar.

Milyonlarca çocuk okulundan uzak kalırken açlık riskiyle karşı karşıya kalacaktır. Sadece Latin Amerika ve Karayip bölgesinde FAO destekli okul yemeği programlarından 85 milyon çocuk faydalanmaktadır.

Örneğin; 2014-2016 Sierra Leone'deki Ebola Salgını sırasında karantina ve panik oluştu, açlık ve yetersiz beslenme zirveye ulaştı. Çünkü dolaşımın kısıtlanması sonucunda bir yandan hasat döneminde işgücü sıkıntısı yaşanırken diğer yandan hasadını gerçekleştirebilen küçük üretici ürününü pazara ulaştıramadı.

3-3-Covid-19'un günümüzde ve gelecekte gıda üretimi, tarımsal arz zincirleri ve piyasalar üzerindeki etkileri neler olacaktır?

Gıda arzı; üreticileri, tarımsal girdileri, lojistiği, işleyicileri vb içeren oldukça girift bir ağdan oluşmaktadır. Virüsün yayılmasını önlemek için alınan önlemlerin etkisi henüz minimum seviyede ve piyasalar istikrarlı.

Önümüzdeki dönemden beklentiler:

- Tahıl stokları ve 2020 için üretim tahminleri olumluyken yüksek katma değerli meyve, sebze vb. ürünlerin üretiminin azalması olası,
- Hayvansal üretimin daha çok lojistik sebeplerle, yem temininde yaşanacak sorunlar nedeniyle azalması bekleniyor. Hâlihazırda besihaneler kapasitelerini azaltmayı tercih etmekte,
- Nisan ve Mayıs ayında gıda arz zincirinde kısmen aksamalar görülebilecek,
- Lojistik kısıtlamaları üreticilerin pazara erişimini kısıtlayacak, kısa ömürlü ürünlerde ürün kayıplarını artıracak,
- Temel gıda ürünlerinin fiyatlarında artış beklenmezken, yüksek katma değerli ve kısa ömürlü ürünlerde fiyat artışı gerçekleşecek,
- İşgücündeki azalma emek-yoğun ürünlerin üretimini azaltacak,
- Afrika'da hastalığın yayılması işgücünü daraltacak ve gıda üretiminin azalması sonucunda özellikle Sahra-altı Afrika'da gıda krizinin derinleşmesine neden olacaktır.

3-4-Salgın gıda talebini nasıl etkileyecek?

2008'deki finansal krizde gelirin azalması ve belirsizliğin artması sonucunda talep ve üretim azalmıştı.

Ancak Covid-19'un görülmesi başlangıçta talepte önemli bir artışa neden oldu.

Gıda talebinde en çok et tüketiminde azalış bekleniyor. Hayvanların, bilimsel karşılığı olmasa da, virüs taşıyabileceği/bulaştırabileceği korkusunun tüketimde etkili olması öngörülüyor. Ayrıca meyve ve sebze fiyatlarındaki artışın tüketimi azaltması bekleniyor.

Az gelişmiş ülkelerin gelir ve iş kaybı gıda tüketimini azaltacaktır.

Virüsün bulaşma riski tüketiciyi e-ticarete ve ev yemeklerine yöneltecektir.

Coronavirüs Etkisi ile Dünya ve Türkiye Tarım-Gıda Piyasalarında Yaşanan Gelişmeler

3-5-Salgının küresel ekonomi üzerindeki etkileri ne olacak?

- Dünya GSH'sinin %16'sını üreten Çin'le ilişkili piyasaların salgın şokundan etkilenmesi beklenmektedir.
- Salgını durdurmak için alınan tedbirler ve azalan arz/talep ekonomik büyümeyi yavaşlatacaktır.
- OECD Mart ayında küresel büyüme tahminini %2,9'dan %2,4'e revize etti. Bu, 2008 finansal krizinden beri en düşük büyüme tahmini. Salgın probleminin derinleşmesi bu tahmini %1,5'e geriletebilir.
- Kurlardaki değişim nedeniyle değer kaybeden para birimleri karşısında değer kazanan ABD doları ile ithalat yapılmaya çalışılması ithalata bağımlı ülkeleri etkileyecektir.

Küresel gıda piyasası bu durumlara bağımsız değil. Ancak üretim; turizm, lojistik, enerji vb piyasalar kadar bu durumdan etkilenmeyecektir. Yine de gıda zincirinin ticaret ve lojistikle olan girift yapısı nedeniyle piyasalar tehlikeye açıktır.

Covid-19'un maliyetleri artırması Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine ulaşılmasını zorlaştıracaktır.

Özellikle gıdada dışa bağımlı ülkelerin bu durumdan olumsuz etkilenmesi beklenmektedir. Bu ülkelerde gıda ithalatına olan bağımlılıkta %1'lik artış yetersiz beslenmede %3,8'lik artışa neden olacaktır.

3-6-FAO'nun salgının gıda güvenliği ve beslenmesi üzerindeki risklerini azaltmak için önerileri nelerdir?

- Ülkeler savunmasız nüfuslarının acil gıda ihtiyaçlarını karşılamalıdır. Gıdaya erişimde zorlanan çalışanların, bireylerin ve ailelerin acil ihtiyaçlarının karşılanması gerekmektedir.
- Ülkeler sosyal koruma programlarını güçlendirmeli ve halkın temel ihtiyaçlarını karşılaması sağlanmalıdır.
- Ülkeler maliyetlerini ticaret ve vergi politikalarına göre ayarlamalıdır. **Gıda, yem ve tarımsal girdilerde KDV ve gümrük vergileri geçici olarak düşürülmelidir.**

4-Öte yandan OECD tarafından 2 Mart 2020 tarihinde yapılan (henüz virüsün etkileri tam hissedilmeden) değerlendirmelerde şu tespitlere yer verilmiştir:

Küresel büyüme tahminlerinin belirsizliğini koruduğu:

- Eğer Çin'deki salgın 2020'nin ilk çeyreğinde zirveye ulaşırsa ve salgının diğer ülkelerdeki etkisi daha hafif olursa küresel büyümenin %0,5 küçülmeye sınırlı kalacağı düşünülmektedir.
- Salgının etkisiyle 2020 küresel büyüme tahmini %2,9'dan %2,4'e gerilerken 2020'nin ilk çeyreğinde büyümenin negatif yönlü olması bekleniyor.
- Çin'in büyüme oranının 2020'de %5'in altına gerileyeceği ancak 2021'de toparlanarak %6'nın üzerine çıkacağı tahmin ediliyor.

Salgının güven, finansal piyasalar, lojistik ve turizm sektörüne olan olumsuz etkilerine ek olarak bozulan tedarik zinciri G20 ekonomileri için aşağı yönlü revizyonları gündeme getirecektir. Özellikle Çin ekonomisi ile güçlü karşılıklı bağları olan Japonya, Kore ve Avustralya'nın daha çok etkilenmesi beklenmektedir.

- Eğer salgının yoğunluğu beklendiği gibi azalırsa doğru politikalar izlendiği takdirde virüse en çok maruz kalan ülkeler 2021'de küresel büyümenin %3,5'a ulaşmasına yardımcı olabilir.
- Eğer salgın beklenenden daha uzun ve yoğun olursa 2020 küresel büyümesi %1,5'a gerileyebilir.

Coronavirüs Etkisi ile Dünya ve Türkiye Tarım-Gıda Piyasalarında Yaşanan Gelişmeler

Hükümetler süratle ve zorlayıcı tedbirlerle hareket ederek koronavirüs ve ekonomi üzerindeki etkileriyle baş etmelidir:

- Hükümetler salgının ve enfeksiyonu engellemek için iyi bütçelendirilmiş bir sağlık politikası uygulamalıdır.
- Çalışanları, toplumun düşük gelirli olumsuzluklara en açık kesimlerini ve işletmeleri korumak için politikalar uygulamalıdır.
- Destekleyici makroekonomik politikalar piyasada virüs nedeniyle aşınan güveni ve talebi canlandırabilir. Yine de şu anki sınırlamaların ve kapatmaların olumsuz etkilerini dengeleyemez.
- Eğer aşağı yönlü riskler gerçekleşirse ve büyüme uzun bir süre için düşük seyrederse düşük gelirli ekonomileri, küresel güveni ve talebi yeniden canlandırmak için uluslararası politikalar alınması gerekmektedir.

OECD Reel-GSH Büyüme Tahmini (2 Mart 2020)					
	2019	2020		2021	
	%	Tahmin %	Kasım Tahmini- ne Göre Değişim %	Tahmin %	Kasım Ayı Tah- minine Göre Değişim %
Dünya	2,9	2,4	-0,5	3,3	0,3
G20	3,1	2,7	-0,5	3,5	0,2
Avustralya	1,7	1,8	-0,5	2,6	0,3
Kanada	1,6	1,3	-0,3	1,9	0,2
Avro Bölgesi	1,2	0,8	-0,3	1,2	0,0
Almanya	0,6	0,3	-0,1	0,9	0,0
Fransa	1,3	0,9	-0,3	1,4	0,2
İtalya	0,2	0,0	-0,4	0,5	0,0
Japonya	0,7	0,2	-0,4	0,7	0,0
Kore	2,0	2,0	-0,3	2,3	0,0
Meksika	-0,1	0,7	-0,5	1,4	-0,2
Türkiye	0,9	2,7	-0,3	3,3	0,1
İngiltere	1,4	0,8	-0,2	0,8	-0,4
ABD	2,3	1,9	-0,1	2,1	0,1
Arjantin	-2,7	-2,0	-0,3	0,7	0,0
Brezilya	1,1	1,7	-0,0	1,8	0,0
Çin	6,1	4,9	-0,8	6,4	0,9
Hindistan	4,9	5,1	-1,1	5,6	-0,8
Endonezya	5,0	4,8	-0,2	5,1	0,0
Rusya	1,0	1,2	-0,4	1,3	-0,1
S. Arabistan	0,0	1,4	-0,0	1,9	0,5
Güney Afrika	0,3	0,6	-0,6	1,0	-0,3

Coronavirüs Etkisi ile Dünya ve Türkiye Tarım-Gıda Piyasalarında Yaşanan Gelişmeler

5- Piyasalarda neler oluyor?

COVID-19 salgınından en çok etkilenen alanlardan biri dış ticaret. Arz ve talep uygun olsa dahi lojistik sorunlar nedeniyle dış ticaret seyri bozuldu. Ülkelerin almaya başladığı önlemler bir gıda krizi yaşanır mı sorusunu akla getiriyor.

Şu an konserve ve kuru gıdalara aşırı talep var. Ancak bazı ülkelerde taze ürünler çiftçiler tarafından hasat edilemiyor. Önümüzdeki sezon, üreticilerin girdiye ulaşmalarındaki zorlanma ve ekim yapamamaları nedeniyle birçok üründe arz sıkıntısı yaşanabilir.

Özellikle gıda yardımları ile ayakta duran ülkeler çok zorlanacak görünüyor. Fiyatların ihracat yasakları ile aşırı yükselmesi, Afrika ülkeleri için ilave açlık ve yoksulluk anlamına geliyor. Sahra altı Afrika ülkelerinin çok büyük kısmı ithal gıdaya bağımlı.

FAO tarafından yapılan bir hesaplama göre bir bireyin aldığı her 5 kaloriden bir tanesi en az bir ülkenin sınırını geçiyor. Yani aslında dünya ülkeleri, en az beşte bir oranında kaloriye birbirine bağımlı.

Gıda milliyetçiliği kavramı yükseliyor!

Tüm dünyada emtia fiyatları artıyor. Lojistik yavaşlama ve gemilerdeki olağanüstü sağlık tedbirleri ile ülkelerin bazı gıda ürünlerinde ihracat kısıtlamasına ilişkin politikaları bu artışlarda temel neden.

Özellikle Rusya Tarım Bakanlığı'nın Nisan-Haziran arasında yeni hasada kadarki dönemde hububat ihracatını 7 milyon ton ile sınırlandıracağı önerisi vermiş olması, tüm dünyada fiyatları aşırı arttırdı. Ancak sanayicilerin ve tüccarların ortak görüşü bu önlemin ihracatta çok kayda değer bir etkisi olmayacağı yönünde. Zaten normal şartlarda sezonun bitimine kadar ancak bu miktarda ihracat yapılabilir olduğu konuşulmakta.

Rusya, Un, Soğan, Sarımsak, Pancar, Çavdar, Pirinç, tahıllardan elde edilen kepekli karışımlar, karabuğday, ezilmiş/ezilmemiş soya fasulyesi ve ayçiçeği çekirdeği için ihracat yasağı getirdi. Yasak Belarus, Kırgızistan, Ermenistan gibi ülkelerde de uygulanacak.

Kazakistan, buğday unu, kara buğday, şeker, ayçiçeği yağı ve havuç, patates gibi bazı sebze ürünlerinde ihracatını 15 Nisan tarihine kadar yasakladı.

Ukrayna'nın buğday ihracatının 20,2 milyon tonla sınırlı olması yönünde bir çalışma yapılıyor. Şu ana kadarki ihracatları düşüldüğünde yeni sezona kadarki 3 aylık sürede 2 milyon ton ihraç edilebilir görünüyor. Bunun dışında Ukraynalı değirmenciler yurtiçindeki unlu mamullerin fiyat artışlarının önüne geçebilmek için hububat ve mamullerinin ihracatına kısıtlama getirilmesi yönünde başvuruda bulunuyorlar.

TARIM ÜRÜNLERİ PİYASA ANALİZ BÜLTENİ

4 Nisan 2020

Sayı: 16

İK TARIMÜSSÜ

ULUSLARARASI DANIŞMANLIK

Ülke	Ülkelerin Tarım-Gıda İhracatı Kısıtlamaları				Türkiye'nin ithalatındaki payı				
	Ürün	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Ürünlerin Ülkenin Tarım Gıda İhracatındaki Payı (%)	Ayçiçeği Yağı (ham)	Pirincin (%)	Nohut (%)	K. Fasulye (%)	Mercimekler (%)
Kamboçya	Pirinç	5 Nisan 20	5 Mayıs 20	45,5%	0%	1%	0%	0%	0%
Vietnam	Pirinç	24 Mart 20	28 Mart 20	15,7%	0%	0%	0%	0%	0%
Mısır	Bakliyat	28 Mart 20	28 Haziran 20	3,1%	0%	0%	0%	2%	0%
Honduras	Barbunya	31 Mart 20	30 Nisan 20	0,1%	0%	0%	0%	0%	0%
Kazakistan	Karabuğday, buğday, çavdar, un ve şeker, patates, havuç, şalgam, pancar, soğan, lahana, ayçiçeği tohumu ve yağı	22 Mart 20	15 Nisan 20	29,3%	0%	0%	0%	0%	34%
Rusya	İşlenmiş hububat Soğan, sarımsak, şalgam, çavdar, pirinç, karabuğday, darı, tahıllar, tahıl tanelerinden kepekli ve granüller, soylumuş karabuğday, karabuğday, ezilmiş ve ezilmemiş soya fasulyesi ve ayçiçeği tohumlarından hazırlanan yiyecekler.	20 Mart 20	30 Haziran 20	0,5%	83%	3%	0%	0%	3%
Sırbistan	Ayçiçek Yağı, Melas, Pekmez, Maya	21 Mart 20	21 Nisan 20	6,9%	3%	0%	0%	0%	0%
Kırgızistan	Buğday, un, bitkisel yağ, şeker, tavuk yurması, pirinç, makarna, dezenfektanlar ve antibakteriyeller, peçetelerin yanı sıra karma yem ve kepek.	23 Mart 20	15 Nisan 20	1,6%	0%	0%	0%	21%	0%
Ermenistan	Soğan, sarımsak, şalgam, çavdar, pirinç, karabuğday, darı, tahıllar, tahıl tanelerinden kepekli ve granüller, soylumuş karabuğday, karabuğday, ezilmiş ve ezilmemiş soya fasulyesi ve ayçiçeği tohumlarından hazırlanan yiyecekler.	10 Nisan 20	30 Haziran 2020	0,5%	0%	0%	0%	0%	0%
Belarus	Soğan, sarımsak, şalgam, çavdar, pirinç, karabuğday, darı, tahıllar, tahıl tanelerinden kepekli ve granüller, soylumuş karabuğday, karabuğday, ezilmiş ve ezilmemiş soya fasulyesi ve ayçiçeği tohumlarından hazırlanan yiyecekler.	10 Nisan 20	31 Haziran 2020	0,5%	0%	0%	0%	0%	0%
Tayland	Yumurta	26 Mart 20	31 Mart 20	0,2%	0%	2%	0%	0%	0%

Coronavirüs Etkisi ile Dünya ve Türkiye Tarım-Gıda Piyasalarında Yaşanan Gelişmeler

Karadeniz ülkelerinin yanı sıra birkaç ülkede daha yeni ihracat sınırlamaları duyuyoruz. Bunun bir süre daha devam etmesi bekleniyor.

ABD’de ekmek ve unlu mamullere talebin çok hızlı arttığını biliyoruz. Değirmenciler ve fırıncılar ürün yetiştirmek için ekstra mesai harcıyor. Birçok ülkede özellikle un, makarna, konserve gibi ürünlerde raf-ların boşalması piyasalarda panik havası oluşturuyor.

Ülkemizde de belirli ürünlerde ihracat önlemleri gündemde.

Uluslararası piyasada fiyatlar ne durumda?

Mart ayının başında düşüş seyrinde olan hububat piyasalarında, virüs salgınının bir çok ülkeye hızla yayılmasıyla Mart ortalarına gelindiğinde şok etkisi oluştu ve emtia fiyatları hızla arttı. Bu artış bir-iki hafta devam etti.

Karadeniz menşelerinde Mısır fiyatları son birkaç haftada 12\$/ton artarak FOB 185 dolarlara geldi. Rus buğdayı aynı dönemde yaklaşık 20 \$/ton artarak 230-235 dolar FOB fiyata yükseldi.

Avrupa menşelerinde ise çok daha yüksek artışlar yaşandı. 202 dolar seviyelerindeki Fransız buğdayı 227 dolarları gördü. ABD ve Avrupa vadeli işlemleri de kayda değer ölçüde arttı. Ancak Mart ayının bitmesiyle piyasalar, bir miktar daha yatay seyir izlemekte.

Diğer taraftan petrol fiyatları tarihi dip noktalarda ancak lojistik sektöründe fiyatlar hem deniz hem kara taşımacılığında artıyor. Özellikle konteynır sıkıntısı, limanlardaki işgücü ve karantinaya bağlı yavaşla-malar, tır şoförlerinin karantina meselesi, ilave tahlil ve analiz işlemleri gibi sebepler nakliyeleri masraf-larını arttırıyor.

ABD gibi ülkelerde petrol fiyatlarındaki düşüş etanol üretiminin cazibesini kaybettirdi. Buna bağlı DDGS gibi yem hammadde tedarik riskleri de artmakta, **soya fasulyesi uluslararası piyasada 350 do-lardan 450 dolarlara, Ayçiçeği küspesi 200 dolardan 230 dolarlara çıktı.**

Ülkemizde durum nasıl seyreliyor?

Ülkemizde vaka sayısının artışıyla birlikte özellikle un, makarna, bulgur, çay gibi temel tüketim madde-lerine olan talep hızla yükseldi. İç piyasa buğday fiyatlarında ani bir yükseliş olmadı, firmalar un üretim-lerini arttırdılar. Mart ayı başına göre ekmeklik buğdaylarda 50 TL/ton, makarnalık buğdayda 80 TL/Ton civarında artış yaşandı. Ekmeklik buğdaylar 1650 TL/ton, M. buğdaylar ise 1850-1900 TL/Ton civarında işlem görüyor. Mısır fiyatları son bir ayda 25 TL/ton civarında artarak 1250-1300 TL/Ton olurken Arpa fiyatları durgun seyretilmekte.

Sektörle yaptığımız görüşmelerde; özellikle dökme un satışlarında düşüş, ev tipi paketli un satışlarında artış olduğu, bugünlerde piyasanın yatay seyrine döndüğü, tahsilatlarda sorun yaşanabileceği belirtilmek-te. Döviz kurundaki artışlar ve dış piyasa fiyatlarındaki yükseliş, ithalat cazibesini kaybettirdi. Buğday ihtiyacı iç piyasadan karşılanacak.

Coronavirüs Etkisi ile Dünya ve Türkiye Tarım-Gıda Piyasalarında Yaşanan Gelişmeler

TMO ürün satışlarına devam ediyor. 27 Mart tarihinde gerçekleşen ihalede yaklaşık 250 dolar/ton fiyatla 175 bin ton ekmeklik buğday satın aldı. Nisan ve Mayıs aylarında iç piyasa buğday ihtiyacı TMO ve sektör stokları ile çok sıkıntı olmadan karşılanmış olacak. Gerek TMO ve gerekse sektör hasada stoksuz girecek. Bu yıl iç piyasayı arz ve talep dengesinde besleyecek ilave DİİB belgesi olmayacağı gözönüne alındığında daha hareketli bir sezona giriyoruz demektir.

Önümüzdeki günlerde ekilişlerin seyrine göre özellikle makarna ihracatı için iç piyasa makarnalık buğdayın kullanılması konusu gündem olabilir. Zira her ne kadar ülkemiz makarnalık buğday üretimi iç piyasa ihtiyacından fazla ise de geçen sezon yaşadığımız gibi hammaddenin ihracata gidişi iç piyasa fiyatlarını artırmış ve bu 83 milyonun yediği makarna fiyatlarına da yansımıştır.

Piyasa görüşmelerimizde tüketicinin bakliyat talebinin devam ettiği, sebze meyve grubunda (limon hariç) talebin gevşediği, genel anlamda yeni hasada stoksuz girileceği gündeme getirilmektedir.

Bu süreçte en fazla etkilenecek sektör yem sanayi olacaktır. Zira karma yem üretiminin %53'ü ithal hammaddeye bağımlı. Gerek artan ithal maliyetleri gerekse tedarikteki sıkıntılar sektörü ve dolayısı ile hayvancılığı daha hassas hale getirecektir. Son günlerde et tüketimin azaldığı söylenmektedir. Ancak sektörün ithal bağımlılığı ve yaşanan sürecin iç piyasa hammadde fiyatlarını olumsuz etkileme riski yüksektir.

Diğer taraftan ülkemizde ithalat yaptığımız bazı alanlarda iç piyasada darlık yaşanmaması adına yeni önlemlerin alındığını görüyoruz.

Bunlardan ilki yaklaşık 1 milyon ton ithalat yaptığımız ayçiçeği tohumu ve 550 bin tona yakın ithalat yaptığımız ayçiçeği yağında oldu. Bu ürünlerde gözetim fiyatında 1 Şubat 2020 ve 30 Haziran 2020 dönemi arasında hem gözetim fiyatında hem de vergide indirimle gidildi. Tohumda gümrük vergisi %13'e, gözetim fiyatı 380 \$/tona inerken, yağda gümrük vergisi %30'a ve gözetim fiyatı 800 \$/tona indi.

İkinci düzenleme ise çeltik ithalatı için geldi. 31 Mayıs 2020 tarihine kadar 100 bin ton çeltik için gümrük vergisi oranı sıfırlandı.

Gelecek sayımızda muhtemel yasakların tarım ürünleri ihracat ve ithalat dengelerini nasıl etkileyeceğini irdedeceğiz...

İsmail KEMALOĞLU

TARIM ÜRÜNLERİ PİYASA ANALİZ BÜLTENİ

4 Nisan 2020

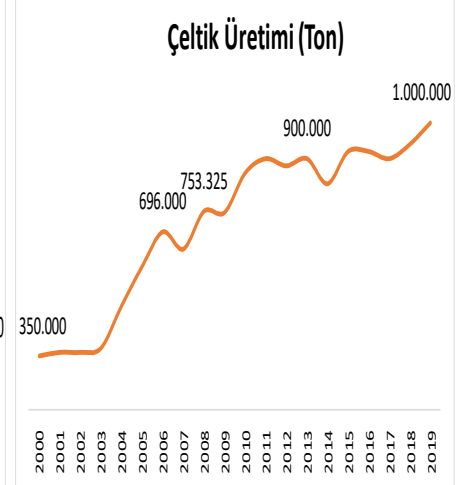
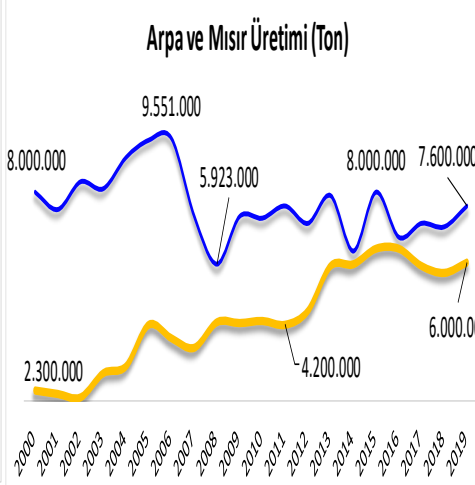
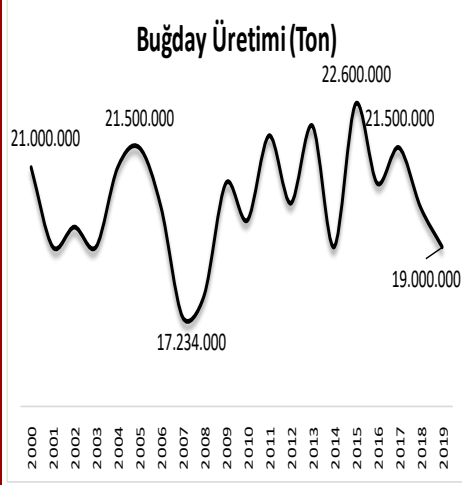
Sayı: 16

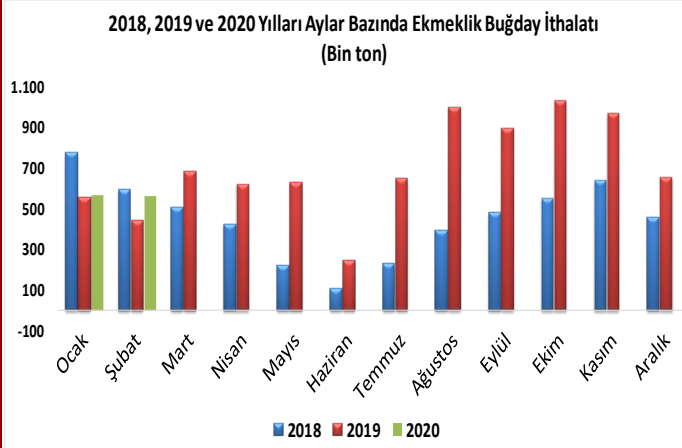
İK TARIMÜSSÜ

ULUSLARARASI DANIŞMANLIK

Türkiye Hububat Piyasalarının Genel Görünümü

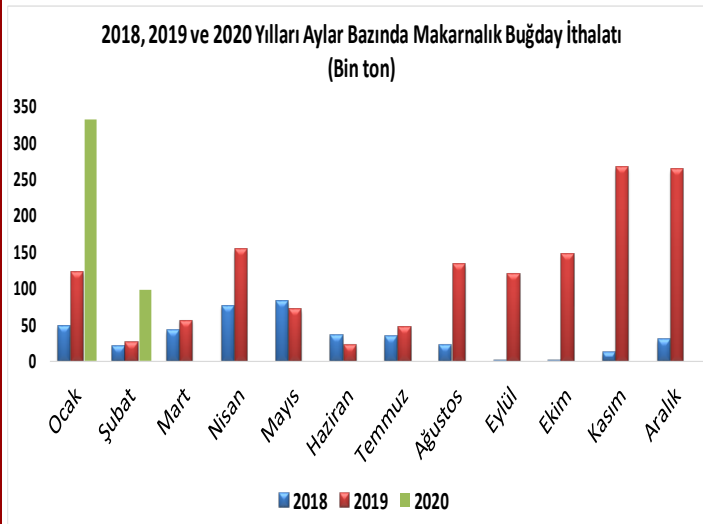
HUBUBAT İTHALATI

Ekmeklik Buğday İthalatı (Bin ton)

	2018	2019	2020
Ocak	774	558	567
Şubat	593	443	564
Mart	509	684	
Nisan	425	620	
Mayıs	220	630	
Haziran	107	245	
Temmuz	228	649	
Ağustos	391	995	
Eylül	481	893	
Ekim	551	1.031	
Kasım	642	968	
Aralık	456	656	
Toplam	5.376	8.374	1.131

Ekmeklik buğday ithalatımız 2020 yılının Şubat ayında 2019 Şubat ayının 121 bin ton üzerinde 565 bin ton seviyesinde gerçekleşmiştir. 2018 Şubat ayının ise 29 bin ton gerisindedir.

Makarnalık Buğday İthalatı (Bin ton)

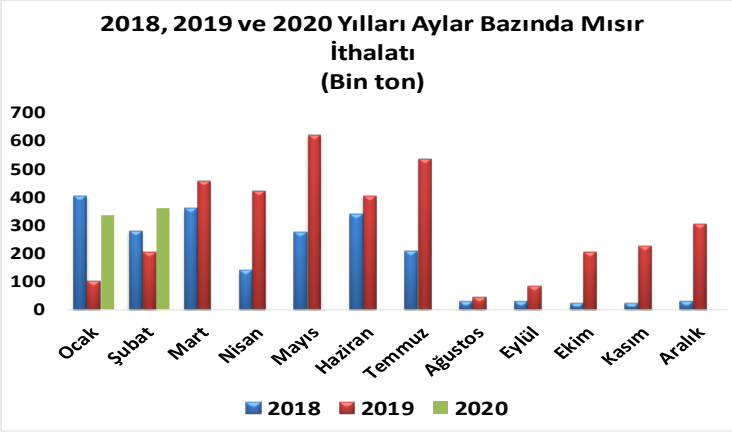
	2018	2019	2020
Ocak	49	122	333
Şubat	21	25	98
Mart	42	56	
Nisan	76	154	
Mayıs	83	71	
Haziran	35	23	
Temmuz	34	47	
Ağustos	23	133	
Eylül	0	121	
Ekim	0	149	
Kasım	12	267	
Aralık	29	264	
Toplam	405	1.433	432

2020 yılı Şubat ayında önceki yılın yaklaşık 4 katı makarnalık buğday ithalatı gerçekleşmiştir. 2020 Ocak-Şubat ayları toplamında önceki yıl aynı dönemin yaklaşık 3 katı ithalat yapılmıştır.

Türkiye Hububat Piyasalarının Genel Görünümü

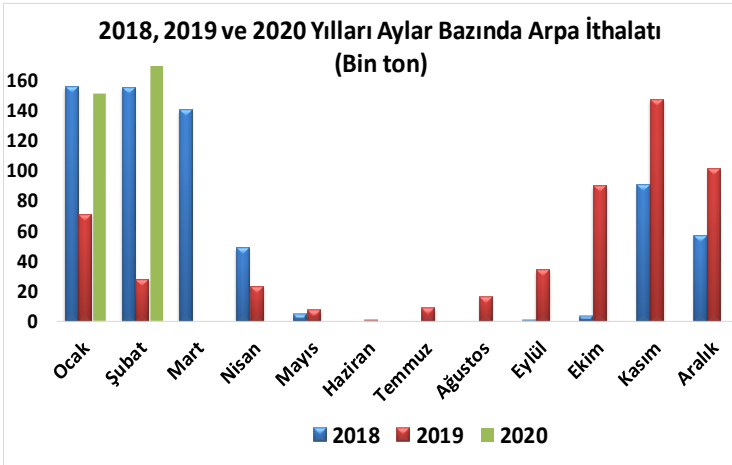
HUBUBAT İTHALATI

Mısır İthalatı (Bin ton)

	2018	2019	2020
Ocak	404	98	335
Şubat	279	203	361
Mart	358	456	
Nisan	138	422	
Mayıs	275	621	
Haziran	337	403	
Temmuz	208	534	
Ağustos	27	43	
Eylül	27	83	
Ekim	21	203	
Kasım	21	224	
Aralık	28	304	
Toplam	2.123	3.593	696

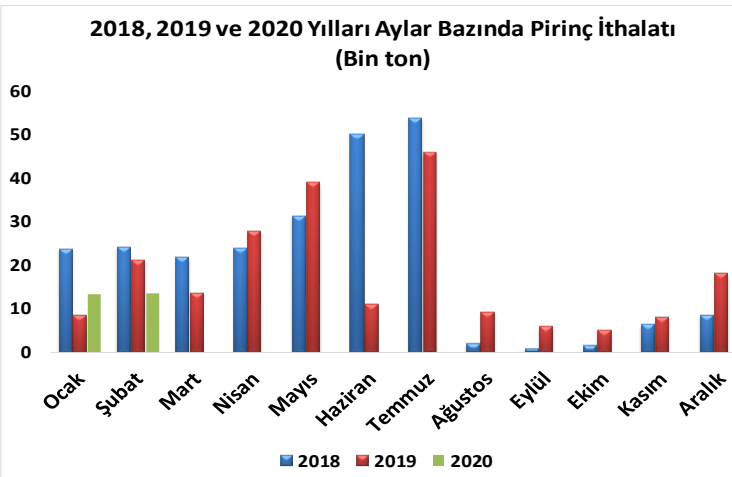
2020 yılının Şubat ayında mısır ithalatı 2019 Şubat ayına göre 159 bin ton artarak 361 ton olarak gerçekleşmiştir. İthalat Ocak-Şubat aylarında toplamda 2019 yılı aynı dönemin 2,3 katına (696 bin ton) ulaşmıştır.

Arpa İthalatı (Bin ton)

	2018	2019	2020
Ocak	156	71	152
Şubat	155	28	217
Mart	140	0	
Nisan	49	23	
Mayıs	5	7	
Haziran	0	0	
Temmuz	0	9	
Ağustos	0	16	
Eylül	0	34	
Ekim	3	90	
Kasım	91	147	
Aralık	57	101	
Toplam	656	526	369

2020 yılı Şubat ayı arpa ithalatı 217 bin tondur. Bu miktar 2019 yılı Şubat ayının 8 katıyken, 2018 yılının da 61 ton üzerindedir.

Pirinç İthalatı (Bin ton)

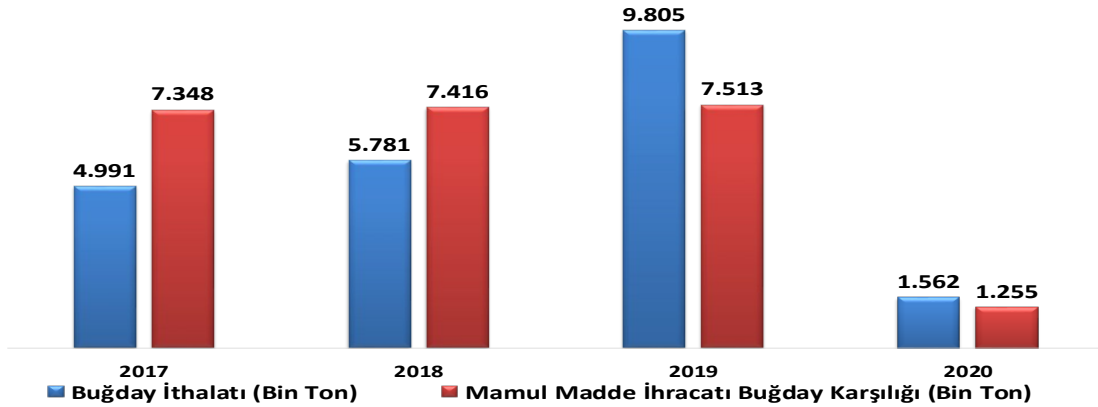
	2018	2019	2020
Ocak	24	8	13
Şubat	24	21	13
Mart	22	14	
Nisan	24	28	
Mayıs	31	39	
Haziran	50	11	
Temmuz	54	46	
Ağustos	2	9	
Eylül	1	6	
Ekim	2	5	
Kasım	6	8	
Aralık	8	18	
Toplam	247	212	26

2020 Şubat ayı pirinç karşılığı ithalatı geçen yılın aynı döneminin 8 bin ton gerisindedir. 2018 yılı Şubat ayının ise yaklaşık yarısı kadardır.

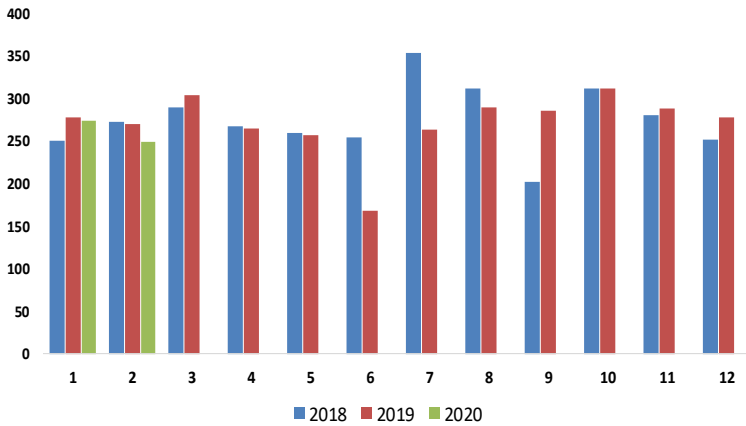

Mamul Madde Sektörünün Genel Görünümü

2017, 2018, 2019 ve 2020 Yılları Buğday İthalatı ve Mamul İhracatının Buğday Karşılığı

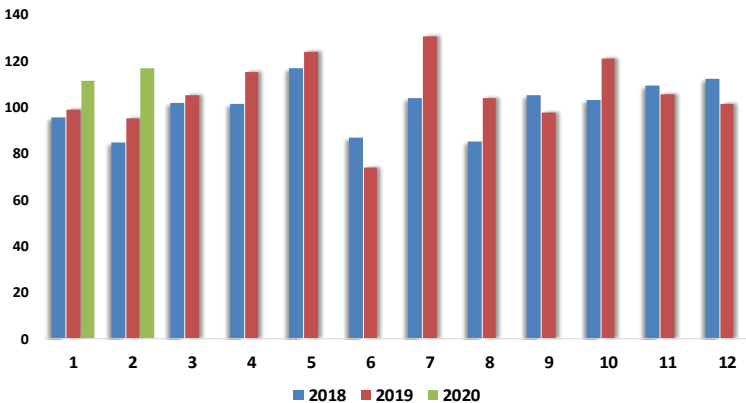
Karşılaştırmalı Un İhracatı (Bin ton)

Un İhracatı (Bin ton)

	2018	2019	2020
Ocak	251	278	274
Şubat	273	270	249
Mart	290	305	
Nisan	267	265	
Mayıs	259	258	
Haziran	254	169	
Temmuz	354	264	
Ağustos	313	290	
Eylül	202	285	
Ekim	313	311	
Kasım	280	289	
Aralık	252	278	
Toplam	3.308	3.263	522

Karşılaştırmalı Makarna İhracatı (Bin ton)

Makarna İhracatı (Bin ton)

	2018	2019	2020
Ocak	96	99	112
Şubat	85	95	117
Mart	102	105	
Nisan	101	115	
Mayıs	117	124	
Haziran	87	74	
Temmuz	104	131	
Ağustos	85	104	
Eylül	105	98	
Ekim	103	121	
Kasım	109	106	
Aralık	112	102	
Toplam	1.207	1.274	229

2020 yılının Şubat ayında 249 bin ton un ihracatı yapılmıştır. 261 bin ton aylık ihracat ortalaması ile 2019 yılı aynı dönem ihracat ortalaması olan 274 bin tonun gerisinde kalmıştır. 2020 yılının Şubat ayında 117 bin ton makarna ihracatı yapılmıştır. Geçen yıl Ocak - Şubat döneminde ortalama 97 bin ton ihracat yapan sektörün bu sezon 114 bin ton ile önceki yıl ortalamasının üzerinde seyrettiği gözlemlenmektedir.

TARIM ÜRÜNLERİ PİYASA ANALİZ BÜLTENİ

4 Nisan 2020

Sayı: 16

İK TARIMÜSSÜ

ULUSLARARASI DANIŞMANLIK

Hububat Piyasa Fiyatları

İTHAL ÜRÜN FİYATLARI

İthal Ürün Fiyatları (FOB \$/ton)

Ekmeklik Buğday		Durum Buğday
11,5 Protein	12,5 Protein	Kanada
225	230	320

Mısır	Arpa	Kepek (Rusya)	Navlun
180-185	180	155	Azak-Türkiye 18\$ Karadeniz - 15\$

İÇ PİYASA FİYATLARI

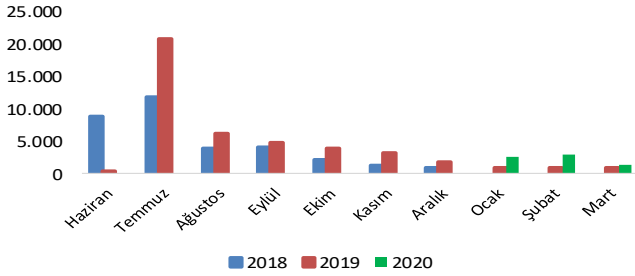

İç Piyasa Hububat Fiyatları (TL/ton)

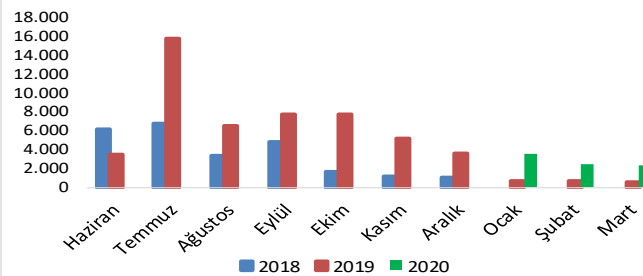
AKS Buğday	Makarnalık	Arpa	Mısır	Çeltik (Osmancık)	Pirinç (Osmancık)
1.600-1.750	1.850-1.950	1.350-1.400	1.250-1.350	3.900-4.000	6.200-7.000

BORSA İŞLEM HACİMLERİ

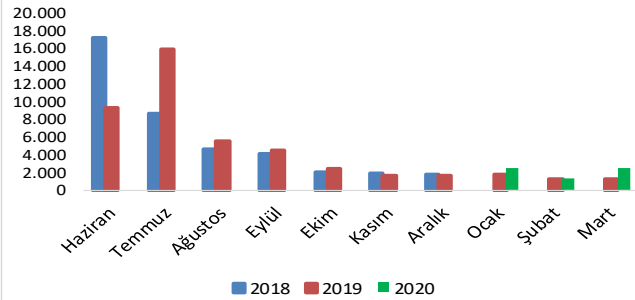
ANADOLU KIRMIZI SERT EKMEKLİK BUĞDAY İŞLEM MİKTARI - KONYA BORSASI (TON)

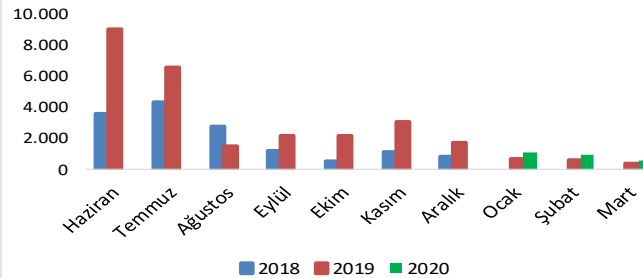
ANADOLU KIRMIZI SERT EKMEKLİK BUĞDAY İŞLEM MİKTARI - POLATLI BORSASI (TON)

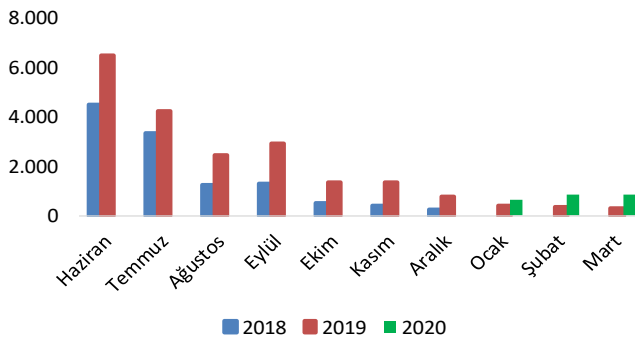
ARPA İŞLEM MİKTARI - KONYA BORSASI (TON)

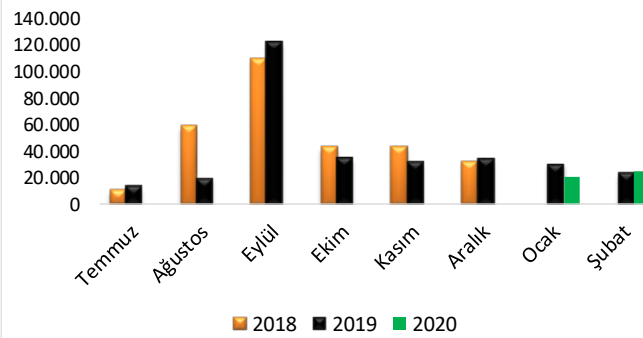
ANADOLU KIRMIZI SERT EKMEKLİK BUĞDAY İŞLEM MİKTARI - EDİRNE BORSASI (TON)

ARPA İŞLEM MİKTARI - POLATLI BORSASI (TON)

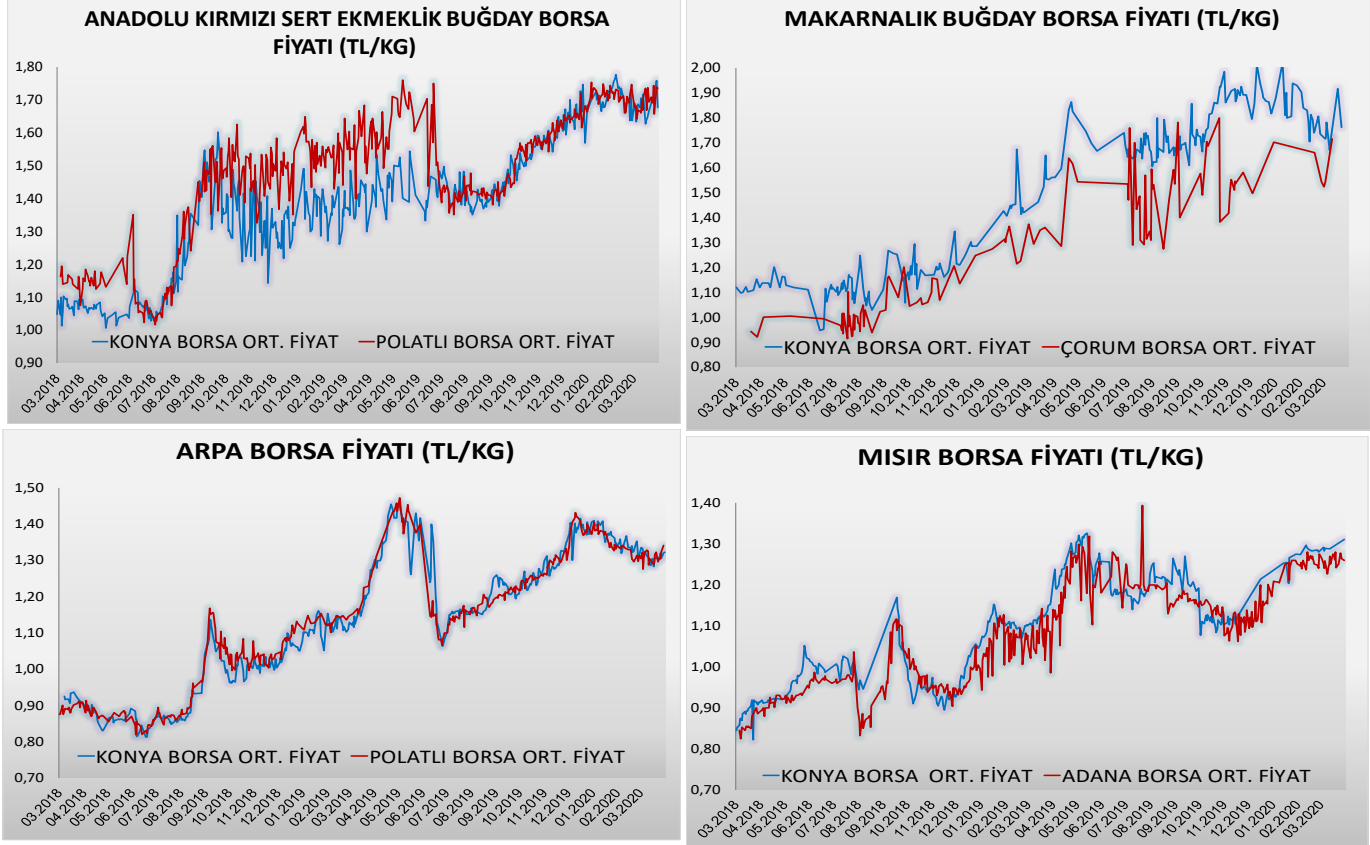
MISIR İŞLEM MİKTARI - ADANA BORSASI (TON)

Hububat Piyasa Fiyatları

BORSA FİYATLARI

BORSA İŞLEM HACMİ VE FİYAT DEĞERLENDİRME

Borsalarda Mart ayında Konya'da 1.316 ton (geçen yıl 951 ton), Polatlı'da 2.279 ton (geçen yıl 508 ton) ekmeklik buğday; Konya'da 2.480 ton (geçen yıl 1.233 ton), Polatlı'da 850 ton (geçen yıl 306 ton) arpa işlem görmüştür.

Hasat başından bu yana işlem miktarı Konya'da AKS 48.261 ton ve arpada 47.467 ton, Polatlı'da ekmeklik buğday işlem miktarı 58.269 ton, arpa işlem miktarı 21.902 tondur.

Konya Borsası ekmeklik buğday fiyatları 1.627-1.758 TL/ton, arpa fiyatları 1.283-1.333 TL/ton arasındadır.

Polatlı Borsası ekmeklik buğday fiyatları 1.642-1.738 TL/ton, arpa fiyatları 1.276-1.340 TL/ton arasındadır.

Konya ve Adana Borsalarında mısır fiyatları Mart ayında TL/ton arasında işlem görmüştür.

TÜRİB'de Mart ayında,

- ◇ Düşük vasıflı makarnalık Buğdaylar 1.600-1.650-TL/ton'dan,
- ◇ Arpa 1.250-1.300 TL/ton'dan,
- ◇ Mısır 1.245-1.290 TL/ton'dan,
- ◇ Ekmeklik Buğdaylar 1.450-1.650 TL/ton'dan işlem görmüştür..

TARIM ÜRÜNLERİ PİYASA ANALİZ BÜLTENİ

4 Nisan 2020

Sayı: 16

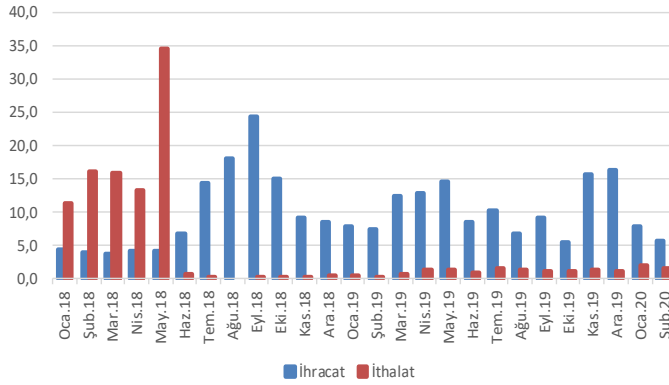

İK TARIMÜSSÜ

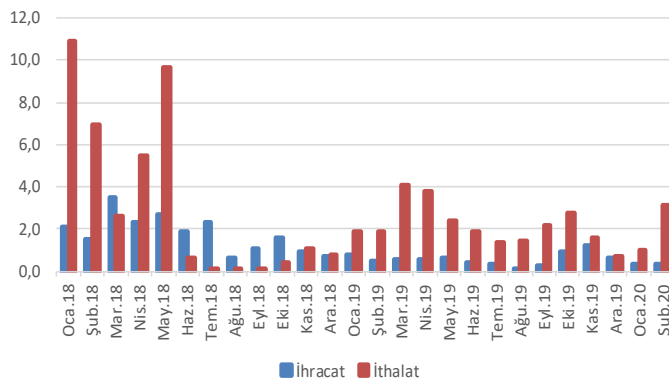
ULUSLARARASI DANIŞMANLIK

Bakliyat Piyasası

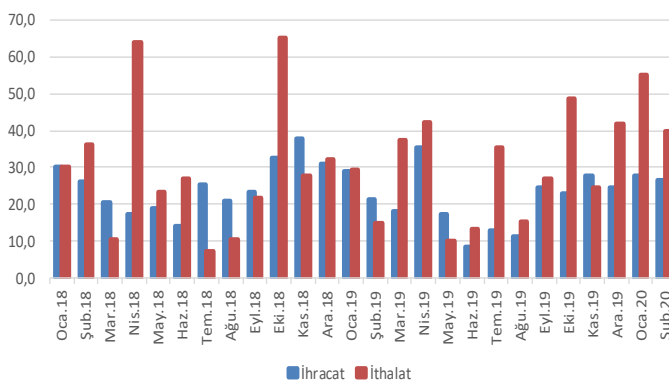
Nohut Ticareti (Bin Ton)

Kuru Fasulye Ticareti (Bin Ton)

Mercimek Ticareti (Bin Ton)

Kaynak: TÜİK

2020 Şubat ayında **nohut** ihracatımız 5.800 ton olarak gerçekleşmiş, Ocak-Şubat ayında toplam 13.800 ton ihracata karşılık 3.500 ton ithalat olmuştur.

Kuru fasulyede Şubat ayında 400 ton ihracata karşılık 3.100 ton ithalat gerçekleşmiştir. 2020 yılının ilk iki ayında toplam 800 ton ihracat, 4.100 ton ithalat yapılmıştır.

Bakliyat grubu içinde en fazla ticareti yapılan ürün olan mercimekte ise 2020 Şubat ayında 26.700 ton ihracata karşılık yaklaşık 39.900 ton ithalat yapılmıştır. 2020 yılının ilk iki ayında toplam ihracat 54.500, toplam ithalat 94.900 tondur.

Piyasa fiyatları: Nohut piyasa fiyatları 3.000-3.150 TL/ton, kabuklu kırmızı mercimek 5.200 TL/ton, yeşil mercimek 2.900-3.100 TL/ton ve kuru fasulye 7.500-8.000 TL/tondur.

Bin Ton	2019		2020	
	İhracat	İthalat	İhracat	İthalat
Ocak	8,0	0,5	8,0	2,0
Şubat	7,4	0,2	5,8	1,5
Mart	12,5	0,8		
Nisan	12,8	1,5		
Mayıs	14,6	1,5		
Haziran	8,4	0,9		
Temmuz	10,3	1,6		
Ağustos	6,8	1,4		
Eylül	9,2	1,2		
Ekim	5,5	1,1		
Kasım	15,6	1,5		
Aralık	16,3	1,2		
Toplam	127,5	13,2	13,8	3,5

Bin Ton	2019		2020	
	İhracat	İthalat	İhracat	İthalat
Ocak	0,8	1,9	0,4	1,0
Şubat	0,5	1,9	0,4	3,1
Mart	0,5	4,1		
Nisan	0,6	3,8		
Mayıs	0,6	2,4		
Haziran	0,4	1,9		
Temmuz	0,3	1,4		
Ağustos	0,1	1,4		
Eylül	0,3	2,1		
Ekim	0,9	2,7		
Kasım	1,2	1,6		
Aralık	0,7	0,7		
Toplam	6,9	25,9	0,8	4,1

Bin Ton	2019		2020	
	İhracat	İthalat	İhracat	İthalat
Ocak	28,9	29,3	27,7	55,0
Şubat	21,1	14,8	26,7	39,9
Mart	18,1	37,5		
Nisan	35,3	42,3		
Mayıs	17,5	9,9		
Haziran	8,4	13,4		
Temmuz	13,1	35,2		
Ağustos	11,4	15,1		
Eylül	24,5	27,0		
Ekim	22,9	48,8		
Kasım	27,7	24,5		
Aralık	24,5	41,7		
Toplam	253,4	339,6	54,5	94,9

TARIM ÜRÜNLERİ PİYASA ANALİZ BÜLTENİ

4 Nisan 2020

Sayı: 16

İK TARIMÜSSÜ

ULUSLARARASI DANIŞMANLIK

Et ve Süt Piyasası

Türkiye Et Piyasası Fiyatları

Ürün	İşlem Yeri	23-27 Mart 2020			Haftalık Değişim%	Yıllık Değişim %
		Miktar (kg)	TL/kg	€/kg		
Canlı Dana	Edirne Borsası	25.219	22,01	3,10	1,7	33,5
Dana Karkas	Ankara Borsası	7.943	33,52	4,72	-6,7	22,6
	Ulusal K.Et Konseyi	-	36,53	5,15	-1,6	24,7
Canlı Kuzu	Ot Kuzusu (Edirne)	1.551	24,14	3,40	-7,5	14,8
	Süt Kuzusu (Edirne)	7596	24,49	3,45	-7,9	16,5
Kuzu Karkas	Ankara Borsası	5.826	48,64	6,85	0,5	28,7
	Ulusal K.Et Konseyi	-	49,83	7,02	1,1	25,1

Kaynak: ESK Haftalık Bülten

Perakende fiyatlar; İstanbul kıyma fiyatı 44,92 TL/kg (%2,3), kuşbaşı fiyatı 49,35 TL/kg (%2,1), Ankara kıyma fiyatı 45,43 TL/kg (-%0,3), kuşbaşı fiyatı 50,71 TL/kg (%2,8)

Yurtdışında; ABD dana karkas 24,73 TL/kg (%4,1), AB dana karkas 25,70TL/kg (-%0,5) (Kaynak: ESK Bülten)

YEM FİYATLARI

Ocak ayı itibariyle;

- Etlik piliç yemi 2.410 TL/ton (Geçen yıla göre %19)
- Yumurta yemi 2.010 TL/ton (Geçen yıla göre %20)
- Süt yemi 1.560 TL/ton (Geçen yıla göre %11)
- Besi yemi 1.460TL/ton (Geçen yıla göre %15)

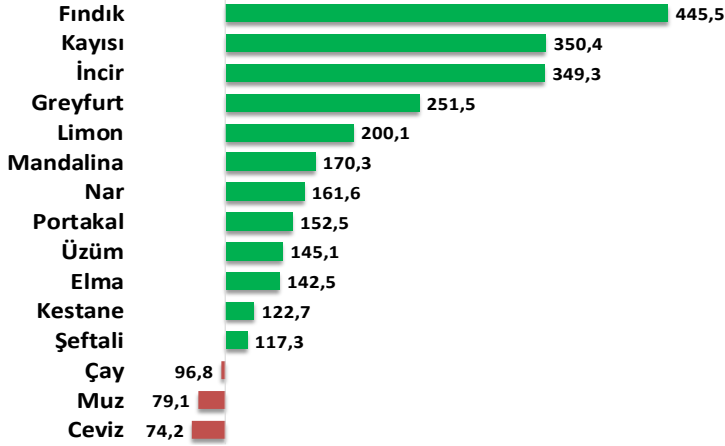
Yem hammaddesi olarak yemlik buğday fiyatları 1.680 TL/ton, soya 2.550 TL/ton, soya küspesi 2.800 TL/ton seviyelerindedir. Kepek fiyatlarının da 1.150 TL/ton arasında seyrettiği görülmektedir. Tüm emtialar artış trendindedir.

Türkiye Tarımsal Ürün Piyasalarının Genel Görünümü

Bitkisel ürünlerde 2018/19 arz-talep durumu açıklandı, tüm ürünler içinde en yüksek yeterlilik oranı FINDIK, KAYISI VE İNCİRDE.

Bazı Meyve Ürünlerinde Yeterlilik Derecesi(%)

En yüksek yeterlilik oranına sahip meyveler

FINDIK % 445,5

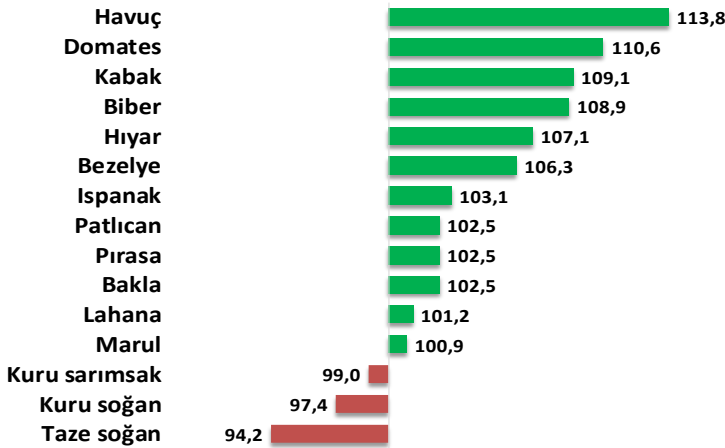

KAYISI % 350,4

İNCİR % 349,3

Bazı Sebze Ürünlerinde Yeterlilik Derecesi(%)

En yüksek yeterlilik oranına sahip sebzeler

HAVUÇ % 113,8

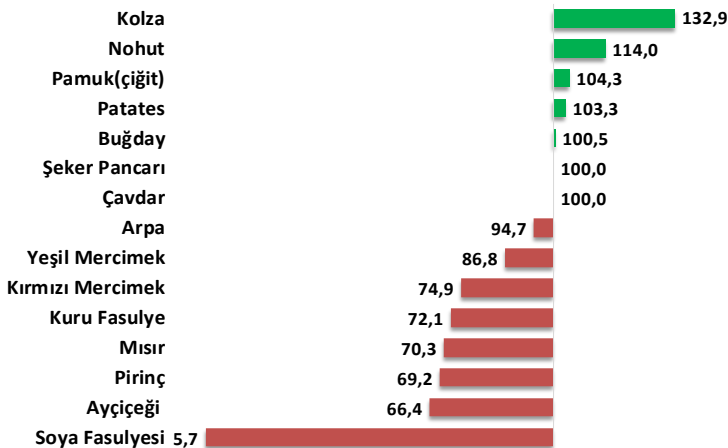

DOMATES % 110,6

KABAK % 109,1

Bazı Tarla Ürünlerinde Yeterlilik Derecesi(%)

En yüksek yeterlilik oranına sahip tarla ürünleri

KOLZA % 132,9

NOHUT % 114

PAMUK % 104,3

TARIM ÜRÜNLERİ PİYASA ANALİZ BÜLTENİ

4 Nisan 2020

Sayı: 16

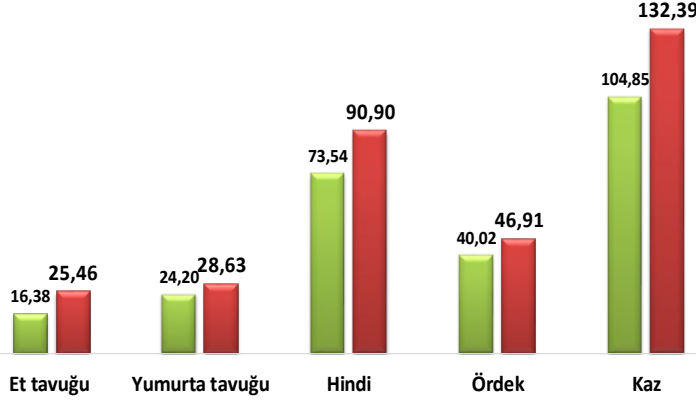

İK TARIMÜSSÜ

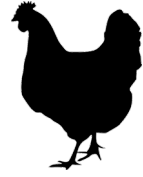
ULUSLARARASI DANIŞMANLIK

Türkiye Hayvancılık Verileri

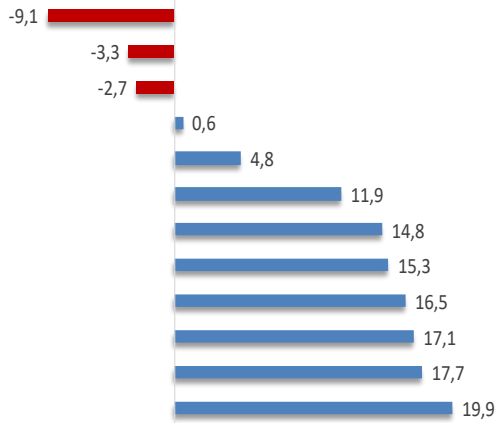
Kanatlı Hayvan Fiyatları (TL/Baş)

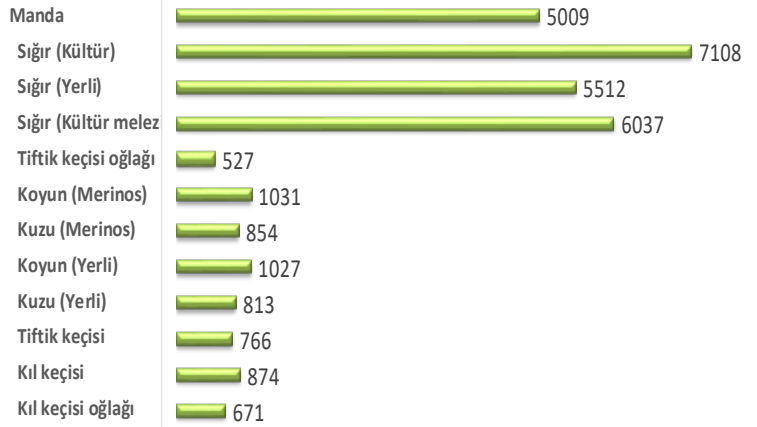
Kanatlı hayvan fiyatları 2019 yılında bir önceki yıla göre tüm türlerde artış gösterdi. En yüksek fiyat artışı , %55'lik oran ile et tavuğunda oldu.

Canlı Hayvan Fiyatları Değişim Oranı (%)

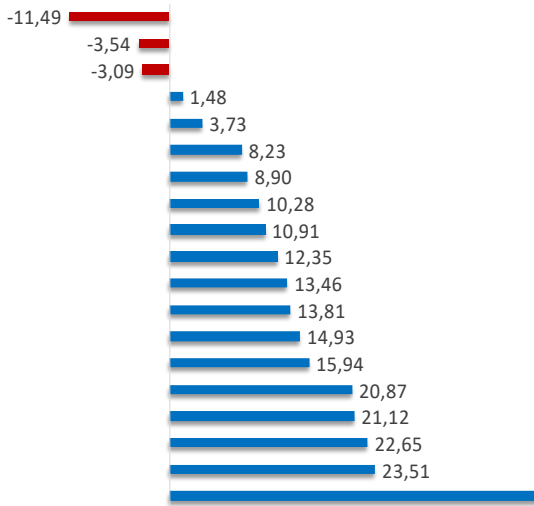

Canlı Hayvan 2019 Fiyatları (TL/Baş)

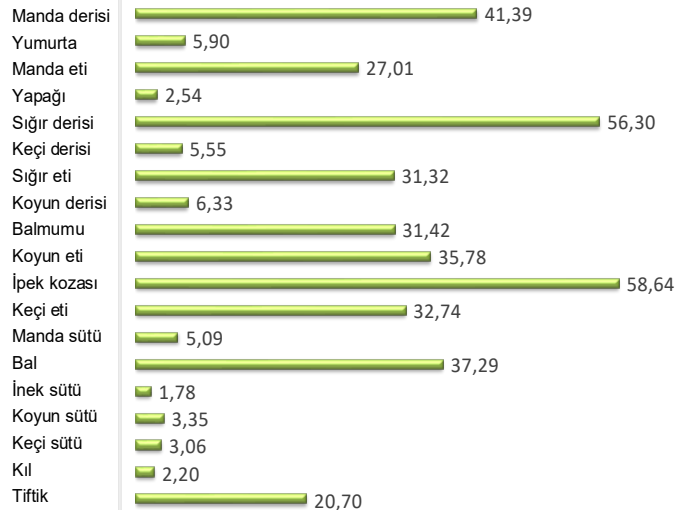

Fiyatı bir önceki yıla göre en fazla artan hayvan %19,9 artış oranı ile kıl keçisi oğlağı olurken fiyatta en fazla azalış oranı %9,1 ile mandada görüldü. Hayvansal ürünlerde ise fiyatı en fazla azalan ürünler manda derisi, yumurta ve manda etiyle en çok artan ürünler tiftik, kıl ve keçi sütü oldu.

Hayvansal Ürün Fiyatları Değişim Oranı (%)

Hayvansal Ürün 2019 Fiyatları (TL/kg)

Kaynak: TÜİK

TARIM ÜRÜNLERİ PİYASA ANALİZ BÜLTENİ

4 Nisan 2020

Sayı: 16

İK TARIMÜSSÜ

ULUSLARARASI DANIŞMANLIK

Türkiye Makroekonomik Verileri

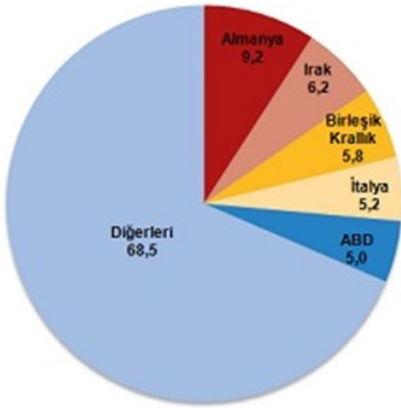
Sektörlere göre dış ticaret, Şubat 2020

(Milyon ABD \$)

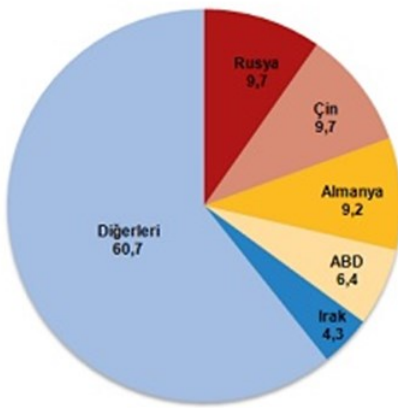
Sektörler	Şubat					Ocak-Şubat				
	2019		2020		Değişim	2019		2020		Değişim
	Değer	Pay (%)	Değer	Pay (%)	(%)	Değer	Pay (%)	Değer	Pay (%)	(%)
ISIC Rev.4	İhracat (FOB)									
Toplam	14 323	100,0	14 653	100,0	2,3	28 198	100,0	29 357	100,0	4,1
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	480	3,4	476	3,2	-0,8	1 018	3,6	1 046	3,6	2,7
Madencilik ve taş ocaklığı	231	1,6	183	1,2	-20,9	474	1,7	434	1,5	-8,5
İmalat	13 545	94,6	13 924	95,0	2,8	26 572	94,2	27 750	94,5	4,4
Diğer	67	0,5	71	0,5	5,9	134	0,5	127	0,4	-4,9
BEC	İthalat (CIF)									
Toplam	16 057	100,0	17 634	100,0	9,8	32 221	100,0	36 841	100,0	14,3
Sermaye (yatırım) malları	2 345	14,6	2 187	12,4	-6,7	3 925	12,2	4 486	12,2	14,3
Ara (ham madde) malları	12 135	75,6	13 443	76,2	10,8	25 119	78,0	28 437	77,2	13,2
Tüketim malları	1 509	9,4	1 964	11,1	30,1	3 051	9,5	3 767	10,2	23,5
Diğer	67	0,4	41	0,2	-38,6	127	0,4	151	0,4	19,3

İhracatta, 2020 Şubat ayında imalat sanayinin payı %95,0, tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörünün payı %3,2, madencilik ve taş ocaklığı sektörünün payı %1,2 olurken, 2020 Ocak-Şubat döneminde ekonomik faaliyetlere göre ihracatta imalat sanayinin payı %94,5, tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörünün payı %3,6, madencilik ve taş ocaklığı sektörünün payı %1,5 oldu.

Ülkelere göre ihracat (%), Şubat 2020

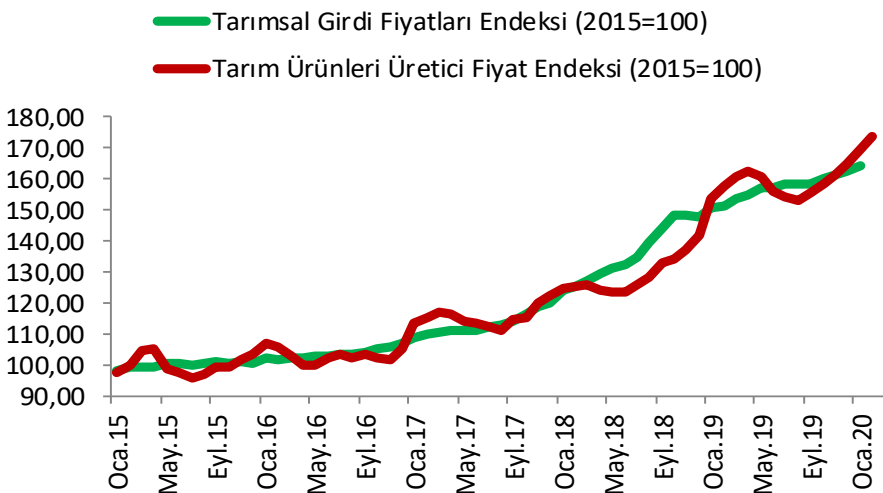

Ülkelere göre ithalat (%), Şubat 2020

Ocak-Şubat döneminde ihracatta ilk sırayı Almanya aldı. Bu ülkeyi sırasıyla; Birleşik Krallık, Irak, İtalya ve ABD takip etti. İlk 5 ülkeye yapılan ihracat, toplam ihracatın %31,8'ini oluşturdu.

Ocak-Şubat döneminde ithalatta ilk sırayı Rusya Federasyonu aldı. Bu ülkeyi sırasıyla; Çin, Almanya, ABD ve Irak izledi. İlk 5 ülkeden yapılan ithalat, toplam ithalatın %38,7'sini oluşturdu.

TÜİK tarafından Tarımsal Girdi Fiyat Endeksi yayınlanmaya başladı. Endeks içerisinde, üretimde kullanılan girdiler yer almakla birlikte, Ocak 2020 itibarıyla bir önceki yılın aynı ayına göre girdi fiyatlarında en düşük artış sırasıyla %0,60 ile veteriner harcamaları, %0,65 ile tarımsal ilaçlar alt gruplarında oldu.

Bir önceki yılın aynı ayına göre en fazla artış %9,58 ile malzemeler, %13,56 ile enerji ve yağlar ve %15,82 ile tohum ve dikim materyali alt gruplarında gerçekleşti.

Kaynak: TÜİK

TARIM ÜRÜNLERİ PİYASA ANALİZ BÜLTENİ

4 Nisan 2020

Sayı: 16

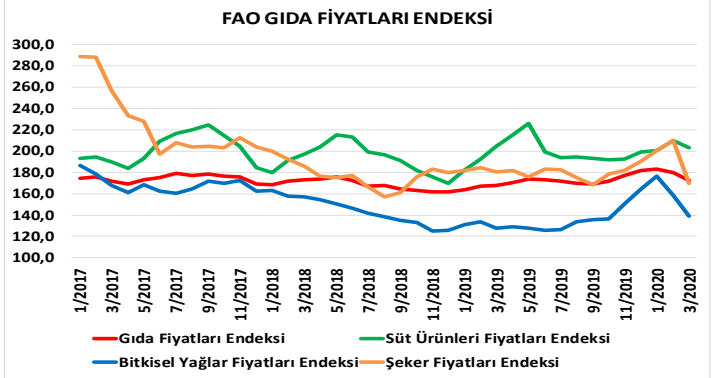
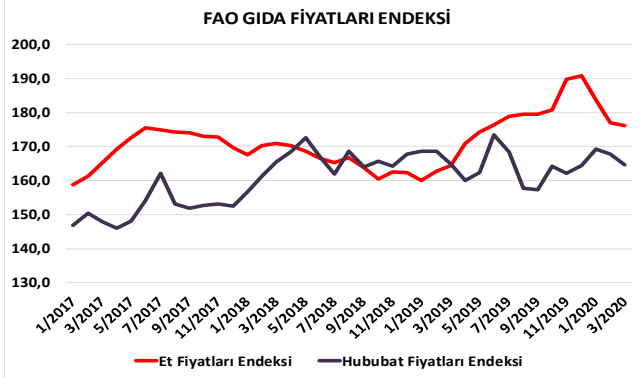

İK TARIMÜSSÜ

ULUSLARARASI DANIŞMANLIK

Dünya Hububat Piyasalarının Genel Görünümü

Dünya Gıda Fiyatları Mart Ayında Geriledi

Gıda fiyatları endeksinin düşüşündeki en önemli neden COVID-19 salgınının getirdiği talep azalışı. Özellikle şeker ve bitkisel yağlarda fiyatlar daha keskin düşerken diğer emtialarda da düşüş görüldü. Hububatta dünyada üretim artışı beklentisinin yüksek olması buğday fiyatlarını baskılayarak, petrol fiyatlarının düşük seyretmesi nedeniyle bioetanole olan talepteki gerileme mısır fiyatlarını düşürdü.

Buğday							
Milyon ton	FAO-AMIS			USDA		IGC	
	2018/19	2019/20		2018/19	2019/20	2018/19	2019/20
		5.Mar	2.Nis				
ÜRETİM	732,4	763,1	763,3	731,5	764,5	732,2	763,2
TÜKETİM	751,9	761,5	761,2	737,4	754,9	738,0	753,3
TİCARET	168,2	173,7	173,7	175,4	184,1	168,4	176,0
STOKLAR	271,5	277,2	272,9	277,6	287,1	264,8	274,7

2019/20 sezonunda Dünya buğday üretiminin Arjantin, Rusya'nın üretimindeki artış ve AB'nin üretimindeki bir miktar azalış sonucunda 31 milyon ton artışla 763 milyon tona yükseldiği, tüketimin önceki sezona göre 10 milyon ton ve ticaretin önceki sezona göre 5,5 milyon ton arttığı ifade edilmektedir.

Mısır							
Milyon ton	FAO-AMIS			USDA		IGC	
	2018/19	2019/20		2018/19	2019/20	2018/19	2019/20
		5.Mar	2.Nis				
ÜRETİM	1.120,2	1.137,8	1.140,6	1.123,3	1.112,0	1.129,8	1.116,3
TÜKETİM	1.140,4	1.150,4	1.152,9	1.144,1	1.135,5	1.146,1	1.150,0
TİCARET	166,3	166,8	167,3	171,9	173,5	164,7	168,2
STOKLAR	361,2	341,8	342,4	320,8	297,3	323,1	289,3

2019/20 sezonunda Dünya mısır üretiminin AB'nin ekiliş alanlarındaki ve verimdeki iyileşme sonucunda 20 milyon ton artışla 1.141 milyon tona yükseldiği, tüketimin önceki sezona göre 12,5 milyon ton ve ticaretin 1 milyon ton arttığı tahmin edilmektedir.

Pirinç							
Milyon ton	FAO-AMIS			USDA		IGC	
	2018/19	2019/20		2018/19	2019/20	2018/19	2019/20
		5.Mar	2.Nis				
ÜRETİM	514,6	512,2	512,0	499,4	499,3	499,9	499,5
TÜKETİM	509,1	514,4	513,4	486,8	492,3	490,0	494,9
TİCARET	44,1	45,8	45,1	43,3	44,5	42,4	44,0
STOKLAR	183,1	182,2	182,6	175,3	182,3	172,6	177,2

2019/20 sezonunda Dünya pirinç üretiminin Çin'in Brezilya'nın ve Tayland'ın üretimindeki azalış sonucunda 2 milyon ton düşüşle 512 milyon tona gerilediği, tüketimin önceki sezona göre 5 milyon ton ve ticaretin 1 milyon ton arttığı tahmin edilmektedir.

Soya Fasulyesi							
Milyon ton	FAO-AMIS			USDA		IGC	
	2018/19	2019/20		2018/19	2019/20	2018/19	2019/20
		5.Mar	2.Nis				
ÜRETİM	364,1	345,4	342,7	358,7	341,8	362,3	340,9
TÜKETİM	353,2	360,6	359,5	342,9	350,1	351,9	357,5
TİCARET	150,4	152,1	151,6	148,3	151,9	151,7	152,5
STOKLAR	58,4	44,6	42,9	111,9	102,4	54,9	38,2

2019/20 sezonunda Dünya soya fasulyesi üretiminin Arjantin'in, Brezilya'nın ve Uruguay'ın olumsuz koşullar nedeniyle üretimindeki 22 milyon ton azalış sonucunda 343 milyon tona gerilediği, tüketimin önceki sezona göre 6 milyon ton ve ticaretin 1 milyon ton arttığı tahmin edilmektedir.

Kaynak: FAO